

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkerekedése. Ide küldendő az előfizetési díjak, nyitlerek és hirdetések.

Telefon szám 34.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, lemeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasarnap.

Előfizetési árak:

Egész évre K 10—

Fél évre 5—

Negyed évre 2-50

Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Nyitlér pótlóan 50 fillér.

Feloldó szerkesztő:
ZRÍNYI KÁROLY.

Főszerkesztő:
MARGITAI JÓZSEF.

Kiadó és lapfajdosztó:
STRAUSZ SÁNDOR.

Hazafias áldozatkészség.

Népünk mindenkor szívesen áldozott a haza oltárán. A készség, hogy a köz javára működjünk, ezekben a nagy időkben óriási lag megnövekedett és olyanokat is magával ragadott, akik különben nem sokat törődtek a közérdekkel.

Népünk minden rétege szereti hazáját, s minthogy a magyar népielmből és ezer éves multunkban megacélosodott hazaszeretelünk az állami tevékenységben való részvétel által még fokozódott, oly állampolgári erényekre tettünk szert, melyek dacolnak minden viharral és amelyekkel csak régi kulturával bíró, művelt népek dicsekedhetnek.

Tántoríthatlan eltökéltséggel veszünk részt a nagy viaskodásban, azzal a szilárd határozottsággal, hogy sorsunk hajóját minden körülmény közt a biztos révbe vezessük. Ehhez természetesen első sorban az ellenséggel szemben álló harcosok áldozatkészsége kívántatik meg. Ők mint az érczfalak védik meg künn a hazát, mindaddig, míg a győzedelmes béke visszaszóltítja őket polgári foglalkozásaikhoz. De velük együtt mi is kiltartunk, mert a mai háboruban az itthonmaradottak is résztvesznek. Ha a fegyveres szolgálatra képtelenek, kezdve az agoktól egészen a gyermekekig, nem tudnák, hogy nekik is hadikötelezettségeik vannak, úgy a golyózápor közt küzdök nemcsak a legszükségesebbekkel nélkülöznek, de hiányoznak nekik az az áldozatkészség is, mely győzelemhez vezet.

Csak bátor asszonyoknak, anyáknak, nővéreknek és aráknak lehetnek bátor fér-

jeik, fiaik, fivérek és vőlegényeik. A kötelek, mely a harcoló milliókat az itthonmaradottak millióival összefűzi, a vitéz hadakozás tulajdonképpeni mozgatója.

Az itthon viselt háboruban azonban nincs helye a csüggedt érzélgésnek, a hangos panaszkodásnak vagy az ujjongásnak és dalolásnak — értéke csak a cselekvésnek van, amelynek nem szabad ellakadni, hogy itthon semmisen menjen tönkre, semmi el ne pusztuljon, különösen pedig, hogy semilyen kulturintézményen baj ne essék. Mert csak így lesz lehetséges a háborus áldozatok árán szerzett béke előnyeit teljesen kihasználítani.

A hazza iránt illetően tanúsított hűség a hazafiuság és nemzeti áldozatkészség legfényesebb bizonyítéka.

Igy fogjuk tovább is folytatni és ez biztosít bennünket arról, hogy a siker: végleges győzelmünk nem fog elmaradni.

A nagy drágaság.

Ki hitte volna még egy-két év előtt, hogy egyes cikkek, legfőképpen az élelmiszerek árai oly rettenetes magasságot érjenek el, mint amint most sújtja a fogyasztókat. Ha ezelőtt néhány fillérrel emelkedtek az árak, a közönség nem fogyott ki a panaszából.

»Rémséges«-nek nevezték akkor a drágaságot és nem is sejtették, hogy az a mostani drágasághoz viszonyítva valóságos kis-nemiska. Hiszen az előbbi »drágaság« árai 2—300, sőt 400 százalékkal is emelkedtek.

Persze, hogy most a közönség még jobban panaszkodik és keresi a nagy drágaság

okait. Nem sokat keres, hamar megtalálja: mindennek okai a haszontalan /élelmiszer-uzsorások.

Vizsgáljuk meg egyszer higgadtan ezt a súlyos vádat!

Mindenekelőtt meg kell állapítani, hogy az élelmiszerek drágulásának közvetlen oka a háború. A katonaság élelmezése rendkívül sok élelmiszert von el a polgári közfoglalomból, a termelés megcsappan és a háborus mozgalmak közt lehetetlen elkerülni, hogy sok élelmiszer teljesen el ne vesszen. Az élelmiszerekben — különösen a húsban, a katonaság fokozott hús fogyasztása következtében — hiányok állanak be, aminek szükségszerű következményeképp az árak felszöknek. Csatlakozik ehhez még egy fontos körülmény, melyről a felületesen itélők — sajnos, a közönség nagyobb része — teljesen megfeledkeznek. Ez a pénz értékének csökkenése, melyet háboru idején a legdagdagabb állam sem tud elkerülni. Kevesebb értékű pénzért csak kevesebb árut lehet kapni, másszóval: drágább lesz az áru.

Mindezek a háboru természetes árdragító következményei, amiket measterséges uton büns, üzerek fokoznak. S ez az, ami méltán felháborítja a fogyasztókat.

Természetesen mindenki hajlandó magasabb árakat fizetni, ha belátja, hogy ezeket a háboru indokolja. De meg kell győződnie arról, hogy a drágaságot a háboru, nem pedig lelketlen üzerek körmönfont kapzsisága okozza, ami által felesleges megszorításokra kényszerítenek bennünket. Szívesen nélkülözünk, ha a hazáért kell nélkülözni, de nem akarjuk magunkat nélkülözéseknek alávetni, csak azért, hogy az uzsorások szük köreinek zsebeit

Karinthiai fronton.

(Vigan vagyunk, de néha elborul kedélyünk.)

Írta: Lukács Lajos.

A harctéri fotográfus.

A hadosztály a . . . i kedves kis városkában székel. Ez a városka békeidőben kedvelt klimatikus, ugynevezett »Badeort«; de most, hogy a mi büszke honvédek a tiroli vadászokkal és a »Jungschützökkel« összeharagtakozva letelepedtek, a civilek jó világa bealkonyodott és a rózsabokrokkal teletűzdelt kertek előtt uniformisokba bujtott deli gyerekek grasszálnak.

Mintha nemis a harctér közelében lennének, oly gondtalan, pajzán élet uralkodik itt. A vendéglőben, mely egyébként »Lebzelterei« is, karcus Lizik szolgáltatják fel az »ecetes főtt marhahúst«, mely után sajt jön és vérvörös bor. Az automata hopp-szasszát játszik és csak úgy csillog a jó hadfiak szeme.

A bazárban fapapucsokat, tiroli kalapokat, hegymászóbotokat, fafaragásu keresztet és kis hegykunyhó vásárolnak, nem felejtkezve meg a havasi gyopárról sem, mely potom áron kapható.

Az üzleti élelmesség is felülti fejét. A város legforgalmasabb helyét gyorsfényképező foglalja el, ki az utca sarkán telepedik el. Alacsony, pápaszemes, pergőbeszédű öreg emberke, ki minden tizedik szava után előveszi nagy, piros, lepedőnag-

ságnyi zsebkendőjét és megtörli vele verejtékező homlokát

A gép előtt kikent-kifent bajszu baka áll. A rozoga masina alighanem még Noé idejéből való és mikor a kis emberke a gép sapkáját lekoppja, úgy tünik fel, mintha valakinek köszöntgetne . . .

Egymásután váltakoznak a képek. Jön a huszár úr, ki deresparipája hátán ülve véteti le magát. Jobb karját a derekához illeszti és úgy kényeskedve, feszes tarlásban, feszengve örökíti meg becses ábrázatját az utók számára, mint egy hadvezér.

— Ma már nem azon a metóduson alapul a fényképezés, mint azelőtt, mikor azt mondták a médiumnak, hogy »tessék barátságosan mosolyogni«, most már a művészi miliőre helyeződik a fő figyelem és ez adja a sikeres képet. . . .

Tessék vitéz úr kissé lezserebbül állni és kitérően lesz eltrafálva . . .

Igy szaporazza a szót a harctér kitérő fotográfusa.

Persze a derék tüzér úr ezekből édes-keveset ért: »metódus«, »médium«, »miliő«, »lezser« ismeretlen fogalmak előtte, annál feszesebbül, merevebben áll és az arca olyan, mintha fából faragták volna, de azért leemelődik a masina sapkája, a kis ember tisztelettel meghajol és előkerül a piroszsebkendő: kész a művészi alkotás.

Egymásután jönnek a többiek; az utász tel-

jes felszereléssel, ásóval kapával a hátán; a telefonista, telefonszekrényvel, a »Jungschütz« varjútollal kalapján.

Már alkonyodni kezd, még egy utolsó felvételre készült a mester.

Jóképp, idős, deresedő hajú »népképfő« a lefényképezendő. Sapkáján máriatallér, mellén vitézségi érem, lábszáran gamál. A mester sürgőforog, beszél, beigazit, alábuj a gép mögött lévő kendő alá.

Végre! A szokásos szakértői szeme megtörtént, a kis, sovány kéz leemel a gép sapkáját: Egy, kettő, há . . .

És . . .

A sarkon az ezredes úr szikár alakja jelenik meg.

A mi derék »népképfőnk« a mester legelőnébb tiltakozása ellenére »haptákba« vágja magát és feszesen »szalutál«.

Az ezredes ur mosolyog és barátságosan int kezével.

A kép természetesen elromlott. Ilyen epizódok játszódnak le a harctéri fotográfus ateliérjében.

Az olaszverő Berger.

Elpihent a munka, a fedezékását beszüntették. A fiuk elszédtek rózsáért, hogy vacsorát készítsenek maguknak. Berger, aki még teljesen új

pénzzel ömjük. A cukor, a burgonya, a risz és a hús árulása körül rendkívül sokat vétkeznek. Vegyük csak példának okáért a vadhúst: miért kelljen nyulaknak, foglyoknak, szarvasoknak és őzöknek kétszer annyiba kerülniök, csak azért, mert az idén ejtik el azokat? Épp az ellenkezője volna a helyes: éppen ebben az évben kellene a vadhúst olcsóbban adni, hogy így a húsínséget enyhíteni lehetne. Egész csomó élelmiszert lehetne még felsorolni, melynek drágulása épp oly indokolatlan.

Mit tehet a fogyasztó közönség ez ellen? Panaszkodáson kívül semmi egyebet. Bojkottról szó sem lehet. Az élelmiszertársaságok olyan általános, hogy a bojkottnak csak akkor volna értelme, ha minden fogyasztásról lemondanánk: magyarul: éhen veszünk. Tenni itt a hatóságoknak kell. Drákói rendszabályokkal kell gondoskodniuk arról, hogy a háborút egyesek ne használhassák fel hirtelen meggazdagodásra. Ha a győzelem reményében mindannyian szenvedünk, katonaság és polgárság csaknem egyaránt, ne legyenek egyesek, kiknek részére a véres háború boldogságot jelenthessen.

A hatóságoknak a kiméletlenséggel határos erélyesség most már továbbra el nem odázható kötelessége, melynek elmulasztása élelmészünköt szinte lehetetlenné tenné.

K Ü L Ö N F É L É K.

Doberdói levél.

Irtá: Fenyves Dániel.

Anyuskám édes! messze vagy tőlem
És én rég nem írtam levelet.
A lelke csak nálam van mindig
Álmomban mindig beszélek veled.

Anyuskám édes! emlékszel-e még,
Mikor én kicsiny gyermek voltam?
Papiroskáó volt fejemen
És vesszőparipán lovagoltam?

Amikor puskát és kardot vettem?
A karddal vágtam gant a kertben.
Kis puskám dugója nagyot szólt,
És a nagy kakkal harcba mentem.

Háborúztam a Hektor kutyával
Anyuskám! nevéttél jót rajtam.

fiu, és a hét nap előtt megérkezett menetszázadad, jött, elindult fel- le a hegytetőre, hogy csajkájában vizet hozzon magának, amire feketekávé főzéshez volt szüksége. Amint elgondolkodva halad az előtte elkészített serpentin út felé, egy eltévedt olasz golyó surran el felette.

sss . . . zzz . . .
Hirtelen legdől, mikor már a veszedelem elvonult feje fölött, óvatosan kuszik a forrás felé, megtölti csajkáját jó friss vízzel és indul lefelé. Két villaalakú fűgát szúr a földbe, arra visszintesen galyat helyez, erre jön a csajka. Alatta száraz galyat halmoz fel és meggyújtja a tüzet.

Mialatt a víz felforr, hazaszállnak gondolatai, ahol most kis családja szintén vacsorához készül. Merengésében a víz forrása zavarja meg. Hirtelen belönti a feketekávékonzervet, leveszi a tűzről és vár, míg a kávé leülepedik. Ebbe kenyéret aprít és kész a fejedelmi vacsora.

Vacsora után eloltja a tüzet, elmossa a csajkát és leül, hogy postáját megírja.

Az első tábori lap a feleségének íródik.

Kedves Feleségem!

Tudatom veled, hogy Istennek hála, jól érzem magamat. Örülök, hogy arról a dicséretre írtak, amivel ma a százados úr kitüntetett.

Ugyanis úgy történt a dolog, hogy indul-

Szöghajam mosolygva csókolád,
És azt mondád: „Katoná a flam.”

Én meg elmentem nagy háborúba.
Emlékszel anyus, hogy harcoltam?
Levágám sokszor a virágot,
És a csirkéket is megzavartam.

Astán múlt az idő és én nőttem.
Orátem az első nadrágnak
S mikor hosszú nadrágot kaptam,
Elvitték igaz katonának.

Nem fapuska nékem már a fegyverem,
Nem fakard van az oldalamon.
Halált osztó szerszám a puskám
És éles, kifélt szurony van azon.

Most már nem is játék a háború
Anyuskám! komolyan harcolok
Golyóval lövök az ellenre,
Véresek itt most a szuronyok.

Anyuskám édes! és én nem félek.
Emlékszel régen te sem féltél?
Nem gondolsz anyuskám ugye rá,
Hogy itt a harcmezőn elesem.

Anyuskám édes! Ropog a puszka.
Majd tovább írom e levelet

Anyuskám édes én meghalok!
Ne sírjál anyuskám! Isten veled.

Doberdó, 1916. II. 3-án.

— **Kinevezés.** Öfelsége a király Treiber Kálmán m. kir. honvédszázadost rendkívüli előléptetésben részesítette, soron kívül őrnaggyá nevezte ki. A rendkívüli képzett és rokonszenves lötszist előléptetése minden irányban nagy örömet kelt. Csáktornyan is, ahol a tanfőképző intézettel kapcsolatos lévésztanfolyamnak éveken át közkedveltségnek örvendő vezetője volt. A rendkívüli előléptetés harctéri érdemeivel kapcsolatos, melyek alapján többszöri kitüntetésben is részesült Treiber Kálmán őrnagy, aki a veszprémi zászlóalj parancsnoka.

— **Kitüntetés.** Divják József 48. gyalogezredbeli zászlóst Ő felsége a király, az orosz harctéren az ellenséggel szemben tanúsított vitézségeért az arany vitézségi éremmel tüntette ki. Divják zászlósnak az érmet Pilsenben, az egész ezred jelenlétében tűzte ezredese a mellére lelkesítő beszéd kíséretében. Divják, mint a debreceni gazdasági

akadémia III. éves hallgatója önként jelentkezett katonai szolgálatra s már egyszer megsebesült. Divják most Pilsenből ismét a frontra ment, hogy tovább küzdjön az ellenség ellen.

— **Házasság.** Gürtler István a nagykanizsai Zalai Hirlap fel. szerkesztője Weiss Lujza úrhölgygel házasságot kötött Nagykanizsán.

— **Adakozások.** Két, magát megnevezni nem kívánó adakozó a Csáktornyai Jótékony Nőegylet elnökségéhez 20—20 K adományt küldött az egylet szegényei számára. A nemes adományokért az elnökség ez úton mond hátsó köszönetet. Egy gyűjtésből fennmaradt 8 K, mely összeget az egylet szintén szegényeinek segélyezésére fordít.

— **Tanerők felmentése.** A honvédelmi miniszter Vreszk Vince, Rbosóczy Rezső drávavásárhelyi, Pataki Viktor kotori, Novák Ferenc ligetvári tanfőket a néplétkelvi szolgálat alól ideiglenesen felmentette.

— **Táncanfolyam.** A lapunkban mult számunkban hirdetett táncanfolyamot Salgó Rózi urhölgy nem tartja meg. A táncanfolyam megnyitását a tanév korai befejezése miatt a jövőre kénytelen halasztani.

— **Adakozás.** Az üdfőállomás javára adakozott összegből — a Vöröskereszt egylet pénztárába mint maradvány 40 K utaltatott át; ugyancsak Neumann Tivadar Lapányból 10 K-t küldött erre a célra, melyekért az elnökség köszönetét nyilváníttja.

— **Törvényhatósági közgyűlés.** Február 14 én törvényhatósági közgyűlése volt a vármegyének. A Murakózt érintő következő ügyeket tárgyalták a közgyűlésen: A perlaki járási orvossal kinevezett dr. Szabó Zsigmondnak a IX. fiz. osztályba leendő beosztása és 22 éves körorvosi szolgálati idejének a megyei nyugdíjazás szempontjából leendő beszámítása tárgyában és ezzel kapcsolatosan dr. Szabó Zsigmond kérvénye működési pótlék engedélyezése iránt. Grész László nyug. csáktornyai községi jegyző özevegének kérvénye özevnyi ellátásának megállapítása iránt. Gondnokgy alá helyezett Kopjár Lajos belicai körjegyző végkielégítési ügye. Csáktornya képviselőtestületének határozata a Landler Aladár és Gebrüder Freund-

tam felfelé a hegyen, mikor hirtelen egy golyó súvít el fülem mellett. Felkapom fegyveremet, hogy visszalöjek, mikor a szemközti lövő fa mellett egy olasz tőrre veti magát, feltartja kezeit és úgy kér, hogy ne bántsam kegyelmezzen nek. Természetesen elfogtam és ezért járt ki a dicséret.

Sok csókot küld neked és a gyermekeknek
szerető férjed
Berger.

Kedves Bátyám!

Ma nagy ütközetünkben három olaszt fogtam el, amért az őrnagy úr I-ső osztályú vitézségi éremre terjesztett elő. Boldog vagyok, hogy ezzel szolgálatot tehettem ezredemnek és családukat egy valódi hamisítatlan hőshöz juttattam.

Csókol öcséd:
Berger J.

Kedves Barátom!

Tudod-e, hogy arany vitézségi éremre vagyok előterjesztve? De honnan is tudnád? Hát tudodra adom, hogy ma, én saját magam b. kezével egy raj olaszt fogtam el és ezért az ezredes úr megveregette vállamat és meghatótt hangon, követeleméltő példaképtül állított a többiek elé.

Gondoltad-e akkor, mikor még ellanyhulhatatlan buzgalommal megrégettük a cheviott és kamgarn szövöket? Remélem, hogy büszke vagy arannyal dekorált barátodra és ölel, a hadnagyjelölt barátod

Berger.

Igy fest a még tűzben nem volt „uj fiu” fantáziája. Reméljük, hogy amit képzelőtehetséggel gondolt, azt tettel be is váltja.

Jön a posta.

Pont hét órát mutat kis karkötős órán.

Most kell jönni a csomagnak.

Már jön is. Olyan a jövetele, mint az amerikai hullámvastnak, mely a sineken hol magasra szökken, majd pedig hirtelen a mélybe zuhan. Talán olyan is a hangja, mint a görkorcsoyláé.

Ez a gránát.

Minden reggel programszerűen hét órákor kezdődik az üdvözlés s azután egész napon át tiszteletüket küldik.

A hegy tetejéről látszóval figyeljük a halált. Örvendetesen állapítjuk meg, hogy tiz közül négy „döglött” — ez a nem explodált gránátok hivatalos elnevezése — a többi sem okoz kárt. Legfeljebb több gránát löcsérinték lesz.

A gyönyörű serpentin úton, melyet utásaink készítettek el, már jönnek is felvételözink. Nyu-

lich csáktornyai faipar cég által kötött szerződésnek a »Hazai Fatermelő Részvénytársaság«-ra történt átruházása tárgyában. Perlak képviselőtestületének a II. sz. ovoda és az óvónő lakásául szolgáló helyiségek bérletéért fizetendő bér biztosításának megtagadása tárgyában hozott és a perlaki áll. iskolák gondnoksága által megfélebbeztet határozata. Hodosány képviselőtestületének határozata ingatlan vétele tárgyában. Alsómihályfalva képviselőtestületének Musztács Mátyás huszvizsgáló fizetésének megállapítása tárgyában hozott és felebbeztet határozata. Alsódomború község határozata a községi erdőszolga fizetésének felemelése tárgyában. Alsódomború képviselőtestületének határozata hadikölcsön jegyzése s révhaszonbér elengedése tárgyában.

— **Évi mérleg.** Vettük a Csáktornyavideki Takarékpénztár r.-t. 1915. (XX) mérlegét. Az intézet vagyona 2046726/94 K-t tesz ki. Ebből értékpapirokra 178987/21, az intézeti házra 100000, váltókra 1493895/13, adósevelekre 170276/91, heti betét adósevelekre 17289, folyószámlára 2164786 K stb. esik. A teher 2006987/67 K összeget tesz ki, miből a teljesen befizetett részvénytekére 500000, tartalékalapra 38900, betétekre 1006827/50, heti betét üzletágra 48651, lombard kölcsönökre 20000, ámenő kamatokra 12567/70, vizsgálószámlákra 369611/50 K stb. esik. A tiszta nyereség 39741/27 K. Ebből osztalék címén (5/6%) darabonként 28 K fizettük ki, a tartalékba 1500 K helyeztetik, jótékony célra 340 K-t fordít a takarékpénztár.

— **A tanév megrövidítése.** Ezen a címen sokat írtak a lapok, mely közlemények meglehetősen ellenmondásban vannak egymással. Szó van egy min. rendeletről, mely a tanév megszakításáról intézkednék. Ez a rendelet a csáktornyai tanítóképző-intézethez is érkezett s így módunkban van megemlíteni, hogy ez a rendelet csak arról szól, hogy április 15-ikére az egész évi tananyagot, akár redukciókkal is, elvégezni kell, hogy azután csak ismétlések legyenek a tanév végéig. S ez az intézkedés nemcsak a felső osztályokra vonatkozik, hanem az összes évfolyamokra. Vizsgáló ebben a ren-

delelben nincs szó. Az egész csak találgatás és kombinálgatás a lapok részéről, amit erőből az ügyről írnak. Az azonban áll, hogy a bevonott növendékek évközben vizsgálatot tehetnek min. engedéllyel, vagy katonai szolgálatuk teljesítése után, mely esetben ez irányú kérelmek annak idején a legmesszebb menő méltányosság alkalmazásával fog a miniszterium részéről elbíráltatni.

— **Elített hadiszállítók.** A budapesti büntető törvényszéknél a napokban tárgyalás volt a hadiszállítás körül elkövetett visszaélések tárgyában. Fővádlott Fáti Henrik volt, aki számos társával azzal vádoltatott, hogy Budapesten és több vidéki városban felállított hadikórházakban szerződéssel elvállalt kötelezettségét szándékosan nem megfelelően teljesítette, amennyiben az élelmezést mennyiségileg és minőségileg nem a szerződések feltételeinek megfelelően szolgáltatta ki alkalmazottai által. A tárgyalás január 21-én kezdődött, melyre mint tanuk Csáktornyáról is többen idéztettek be, mert a csáktornyai tartalék- és póltartalék kórházakban is történt visszaélés. Az ítéletet a hét derekán hirdették ki. Eszerint a bíróság a többi közt Fáti Henriket bűnösnek mondta ki s ezért négy évi fegyháza és 6000 K pénzbüntetésre ítélte, melyből egy évet és két hónapot kitöltöttnek vett; Poslusny Jánosné nyolc havi börtönt és 1000 K pénzbüntetést kapott; Székely Vilmos vállalkozót felmentette a bíróság Az ügyész súlyosbíttáért, az elítéltek felmentéseként felebbeztek.

— **Pályázati hirdetés.** A Szabadkán létesített m. kir. tejmunkásképző szakiskolába tanuló felvételére pályázatot hirdetnek. Az iskola tanfolyama bentlakással van ellátva hol a tanulók teljesen ingyenes ellátást élveznek s április hó 1-től március végéig tart. A folyamodványok a földművelésügyi m. kir. miniszterhez címezve február hó végéig az iskola vezetőségéhez nyújthatók be Szabadkára. A csatolt mellékletekkel igazolandó 15 éves életkor betöltése (keresztlevéllel.) erős. egészséges testalkat (orvosi bizonyítvánnyal) himlő elleni ujrallás (ujrallási bizonyítvánnyal) kiskorúság esetén szülői vagy gyámi beleegyező nyilatkozat, előképzettség (legalább írni olvasni

tudás) igazolása iskolai bizonyítvánnyal, kifogástalan előélet (erkölcsi bizonyítvánnyal). Az iskolába belépni szándékozóknak gondoskodni kell minden ruha, ágyneműn kívül minden fehérenemű szükségletükről. Az iskolába fölvevő tanulóknak be kell szerezni két rend fehér vagyári munkaruhát (25—27 kor.), egy pár facipőt (20 kor.) és hat darab fehér melles kötényt. Az iskolába fölvevő tanulóknak jó magaviselet és szorgalmas gyakorlati munkájuk után havonta 5 (öt) korona zsebpénzt is kapnak. A tanfolyam bevégezése után igen előnyös föltételek mellett a végzett növendékek mint tejcsernok kezelők, tejfeldolgozók, tehén-gazdák, esetleg nagyobb gyárakban, üzemekben mint felügyelők és előmunkások kapnak alkalmazást.

— **A háború.** A harctéren dacára a nagy csendnek máris vészjelzől élénkséget venni észre. Határozott harcok folynak Albániában, ahol a magyar-osztrák és bolgár hadsereg az óriási terepakkadályok dacára következetesen előnyomul. A bolgárck Elbaszánt, a mieink Tiranát és Kraját foglalták el. A két sereg egyesülése Durazzó ostromát jelenti. — Az olasz harctéren nagyon erőlködnek az olaszok. különösen Flitschnél és San Michelenél. De mindenütt vereséget szenvedtek. A mieink a levegőben indítottak offenzívát az olaszok ellen. A mult héten Ravenna és főképen Milano s környéke ellen intézett léghajórajunk jelentékeny támadásokat. Milliókra rugó kárt okoztak emberben is körülbelül 200 halálos esetet és esebesülést idézett elő a repülőharc. — Mezőpátamiában a Kut el Amarába bezárt 20000 angol sorsa meg van pecsételve. Semmiféle felmentő sereg az ostromzár alól nem fogja tudni felszabadítani. Legalább eddig minden kísérlet hajótörést szenvedett. — Beszarabiában az oroszok előretörése viléz katonáink kemény ellenállásán hajótörést szenved. — A nyugaton egyébiránt óriási események vannak készülődésben, valamint lenn Szaloniki s keleten Riga körül is nagy mozgódás tapasztalható. A nyugati offenzíva körvonalaí már látszanak, mindkét fél frontáltörésre törekszik. Az egész gyalogsági és tüzérségi erőt fogják harcba vinni, hogy az eredményt, mely nagyjelentőségű lesz, elérjék. Minden jel arra vall, hogy döntésre kerül a dolog.

— **Állandó mozi.** A Rákóczi utcai mozgó színházban a mai előadások programja: Mozgófénykép heliszemle (jelenetek az isonziói nagy átlóharcokból); A hamis Asta Nielsen (vigját 3 felv.) Asta Nielsen főszerepével; Mikor a nők szeretnek (dráma 2 felv.). Szerdán, február 23-án »A halálballet« c. 3 felvonásos szenzációs artistadráma kerül színre, megfelelő érdekes kiegészítő műsorral.

— **A vármegye közgyűlése.** Zalavármegye törvényhatósága a képviselőválasztási fuvardíjakat 3 évre a következőkben állapította meg: 5—8 kilométerig 2, 13 g 4, 18 ig 6, 23 ig 8 s 24 kilométeren felül 10 K. — Továbbá a Kislalud Zalaszentivánpuszta üzemtelepének Zalaegerszeg leendő áttelepítésére 80000 K-t szavazott meg, ezzel az ottani állomáson való sokszor oktatlan várakozást szüntet meg, — Végül Perlak nagyközség képviselőtestülete ellen a belügyminiszterhez felterjesztést intéz feloszlátása végett. A képviselőtestület ugyanis a vármegye többszöri sürgetésére is megtagadta az ovoda és az óvónő lakásául szolgáló helyiségek bérletének biztosítását.

godtan pipáznak, szeges turistacipőikben, hegmálszóbbottal kezükben nagyszerűen haladnak felfelé az »alföldi gyerekek«, akik talán most vannak először a hegyen. Ez, a mi olasz háborunk legnagyobb eredménye. A lehetetlenségek lehetőségeinek legélénkebb bizonyítéka. Amit ezek az alföldi gyerekek a hegyen végeznek, az nagyobb produkció, mint az artista dupla saltomortáléja. Itt vannak már a fiúk, mindegyikük hátán, ponyvában hozza a földi jókat.

Mit hoztok fiúk? érdeklődünk, Kenyeret, szől az egyik. Zwiwakot mondja a másik. Szalonát, a harmadik.

Konzervet, feketekávé, sajtot, cigarettát, hangzik mindenfelől.

Az utolsó is felér.

Hát te?

A postát hozom.

Megdobban mindannyiunk szíve.

Itt a posta! Vágyaink netovábbja!

Odagyúltunk az őrmester fedezéke elé és nyugtalanul várjuk a kiosztást.

Az őrmester elkerget bennünket; de lassanként visszassompolygunk, nem bírva magunkkal. A kis gömböc Spitzer őrmester megszán bennünket és felbontja a csomagot, hozzákezd a posta kiosztásához.

Gonda Pál!

Megkapja a rózsaszínű levélkét, melyen két galamb csokoládizik — gyönyörű nefelejtiskörzetben Méri Ernő!

Átveszi leveleit, amiket valahol az erdélyi havasok alján írtak.

Abaffi János.

Ő is megkapja postáját.

Papp József!

Szegedről kap postát.

Gavallér György, ő is szegedi.

Fodor János, férjemegei.

Akik levelet kaptak boldogan sietnek fedezékükbe, hogy átadják magukat a kellemes levélolvasásnak és azonnal válaszoljanak rá. Akik nem kaptak postát, azok csalódottan távoznak.

Még egy lap van itt!, szól az őrmester utánam. Átveszem a lapot. Zsák bajtársnak szól.

A felesége írja, hogy a gyerekek csokolatját, jól vannak és alig várják már apuskát, hogy megláthassák. Ők jól vannak és remélik, hogy apuska is a legjobban van....

Könnycepp pereg alá szememből. Akuratlanul a sziklás völgykatlanba nézek. Egyszerű fakeresztet látok, mely alatt a derék jó Zsák bajtárs bizonyára a legjobban van.... Ott alussza örök álmát....

Egy gonosz gránátszilánk az oka, hogy kicsinyei nem láthatják többé apukát....

Szegény jó Zsák bajtárs pihenj nyugodtan!

Sve pošiljke, kaj se tiče zadržanja novinah, se imaju poslati na ime urednika u Csáktornya

Izdateljstvo: knjižara Strausz Sandora kam se predplate i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučijivi list za puk
Izlazi svaki tjeden jedanokrat i to: svaku nedelju.

Predplatna ošna je:

Na celo leto . . . K 10.—
Na pol leta . . . 5.—
Na četvert leta . . . 250
Pojedini broji koštaju 20 fill.

Obznane se poleg pogodbe i fal računaju.

Odgovorni urednik:
ZRINYI KÁROLY.

Buradački:
PATAKI VIKTOR I SRÁY FERENCZ.

Izdatelj i vlastnik
STRAUSZ SÁNDOR.

Bombardiranje Majlanda.

Essad baša vu Albaniji. - Zadnji dani vu Montenegri. - Trinajst jezer oficirov su zgubili talijani. - Hištorija montenegrovske kapitulacije. - Tri milljun vojnika su zgubili rusi. - Vtopil se jeden Zeppelin. - Bitka pri Durazzó. - Stari regruti. - Buna vu Majlandu. - Rusi i japanci. - Sto jezer rusov. - Peter kralj vu Korfu ide. - Sudbina srbskih četah vu Albaniji. - Potoplena ruska ladja.

Kak stojimo na bojnem polju?

(M. J.) Od kada je Črnagora vunišćena, od onda su francuzi, englezi, pak rusi srditi na taljana, da jim nije išel na pomoć, gda su vu stiski bili. Talijan vre devet mesecov dugo vodi rat proti nam, a za svoje saveznike niti jednoga vojnika neje alduval. Niti vu Saloniki, niti na Balkan srbom, pak črnogorcom nesu poslali pomoć, nego su samo svoj hasen iskali pri našoj granici, da vdereju vu Austria-Magjarsku. To je zrok, da su se naši neprijatelji posvadili s taljanom i psovke jeden drugomu vu svojih novinah pošiljali.

Francuz se je prestrašil, da bu taljan s nami mir sklopil, zbog toga poslao je svojega ministarpredsednika Brianda vu Rim, da se s taljanom pomiri. Brianda su taljani dobro prijeli i vezda je med njimi jeden čas mir, dok se opet nebudu posvadili.

Taljan se je vu engleza jako vkanil. Do vezda je Taljanska iz Englezke dobivala vuglenje (lapora), a nezdavnja joj samo malo pošilja i kaj joj pošilja, za to strahovito veliku cěnu potrebuje. Vnoge fabrike su morale delo zapostaviti, ar nisu imeli vuglenje. Englezka zbog toga nije dala vuglenje taljanom, da jih prisili na to, da ovi vu Saloniki pošleju vojsku francuzom, pak englezom na pomoć.

Saloniki bi naši neprijatelji radi zadržali, ar ako ov morskí varaš izgubiju, onda jim je na Balkanu kraj, ar bu onda i rumunj i grk se proti njim postavil.

Proti Salonikiju još nisu naši počeli bitke. Bulgarski, nemški i naši šeregi tam stojiju, od kud su vu mesecu decembru francuzke, pak englezke šerege odtirali. Vu Salonikiju je Sarraíl general nadzapovednik. On i njegovi šeregi, kojih more biti okolo 250 jezer, nemirno čekaju, gda budu naši, nemški i bulgarski šeregi počeli svoju navalu. Ali zapovednici naših šeregov imaju toliko pameti, da nebudu vu vodi, blatu, pak vu zimi počeli bitku, gda bi svoj cilj teži postignuti mogli kak budu dostigli vu protuljetnih vremenih.

Vu Albaniji naši vojnici od jedne strane, bulgarski šeregi pak od druge strane se približuju k Durazzo i Valona zvanim varašom, koje ostali i pobegnuti srbi i taljani braniju. Februara 4 ga su naši šeregi obzeli Kruja, 8-ga su prek Ismi zvanog potoka do Presa občine dospeli. Devetoga o. m. su obseli visine, koje ober Tirana, Prese, Bazar i Ljak zvanih občinah ležiju. Tu bude se naša vojska sastala z bulgarskom vojskom koja se iz okolice Elbasa približuje prama varašu Durazzou. Ovdí budu vekše bitke vu dojdućem tijeđu, dok iz tog mesta neiztiraju neprijatelja.

Vu Ruskoj niti vu prošlim tijeđnu nisu bile velike bitke. Rus još nije mogel na svoje noge stati, tak je bit bil vu prošlim mesecu. Zbog toga se samo negda podufa malo iz svojih jarkov vun, pak se malo stepe, nekolikopot puca na naše dekuunge, pak onda friško nazaj beži vu svoju luknju, gde se skrrije, da nebi naši vu njem kakovga kvara napravili.

Male bitke bile su s rusom pri Scara zvanom potoku, od Tarnopolja na zapad, kre okolice Illux zvanim i pri močvari Rokitnoj. Gde su počeli nekoji šeregi negdi, negdi navaliti, svigdi su biti bili, pak se nazaj potegnuti morali vu svoje jarke.

Na morju su francuzi opet dvě velike ladje izgubili, koje su pod vodom plivajuće nemške ladje prevrtale. Izmed ovih velikih ladjah se jedna Suffren zove. Na ladji bilo je 850 marinerov, koji svi život izgubili. Vnogo velikih štukov se je takaj s ladjom s'rup vtonulo. Druga velika morská potonuta ladja se Appam zove. Tu su nemci na ladji našli vnogo zlata vu velike rude zlejane. To se zna, da su nemci prisvojili ov veliki kinc za svoju domovinu. Ovo zlato vnogo millijunah vrdnosti ima.

Naši replani su takaj vu poslu bili. Februara meseca 12-ga dneva su bombe hitali na varaš Ravenu, gde su dva magazina, falziku za cukor, željezničku staciju rezpustošili. Drugi naši replani su pak pri Kodigoru i Kavanelli velike kvare zrokuvali taljanom.

Na francuzkom bojnem polju su takaj male bitke bile. Tu su nemci 9 ga o. m. 700 francuzov polovili i 31 mašin-puškah odzeli. Na drugom mestu su pak 225 francuzov vu sužanstvo odegali.

Dok se ljudi na bojnem polju, pak na morju koleju, dotčas dobrodušni ljudi brigu imaju, da one navčiju na delo, pak priskrbiju kruha, koji su jednu ruku izgubili vu boju, ili pak su kak drugač oranjeni. Ov posel vodi grof Klebelsberg državni tajnik. Drugi pak za spomen delaju na bojnem polju opalih, ili vu špitalu vumrlih vojnikov.

Vu Čakovcu na groblju bude takaj jeden spomenik podignjen za one vojnike, koji su tam zakopani. Svih tam pokopanih vojnikov ime bude se na spomenik zapisal. Ov spomenik bude koštal 4000 korun. Predsednik društva, koji se za spomenik brini, je gosp. dr. Hajós Ferencz čakovečkog zbirnog kotara ablegat.

Essad baša vu Albaniji.

Kaj su šteli srbi i talijani vu Albaniji i kak je talijanska politika se nuhalo simtam, kad su zrekli, da Albaniju branili budejo, to narleži ovak rezolnaciimo:

— Još predi, kak se je naša offenziva započela proti Srbiji, talijani sve su začeli, da Essad bašu k sebi pregneju i da se poleg toga lahko nastaniju vu Albaniji. Lansko leto septembra meseca barun Aliotti talijanski poslanik to je prosil Essad bašu, naj mo dopusti, da talijani svojom vojskom obsteraju Albaniju tijam do Berate. Srbi, koji su navěk mislili i senjali od toga, da oni dobiju ov falat zemlje tijam do morja, nagovorili su Essad bašu, da na nikakvi način naj to nedopusti taljanom, jerbo drugač oni nigdar nedobiju puta do morja. Prosili su ga, ako talijani podsiloma bi šteli ov falat Albanije, da naj se s oružjem proti stavi. Srbi ravno s bog toga septembra 16 ga stopetdeset kol stroška su poslali albancom vu Tiranu, Essad paša pak je, da to srbom zahvali, s mašinpuškami oboružene čete poslao k Vojsusa vodi i pos-

lal je glasa talijanskomu barun Aliottiju, da proli talijanskomu plamu, do zadnjega cloveka se bude branil.

Neprijateljstvo med srbi i talijani neje ostalo tajno, tojest zatajeno. Vu Durazzo velike neprilike su bile svrhu zastave, jerbo nisi je ne znal, da vu Durazo albanskim varasu, kakvo zastavo moraju vun porinuti. Kad su zaostane zadnje srbske cete dosle vu Durazo, srbi sami su prosili Essad basu, naj dopusti talijanom vu Albaniju dojt. Essad je moral pustiti, jerbo albanci su se poceli buniti taki, kak su poculi, da bulgarci slavno napredujeju.

Talijane zmetali su iz ladjih na bræg, ali sad se je pak opet priblizavala bulgarska nevola i barun Aliotti s celom močjom se je trsil, da bulgarskomu poslaniku dopove, da talijani nikakvo neprijateljstvo neceju s bulgarci imeti sad, niti pak potlam.

Od novembra 11-ga talijani svaki dan pet jezer su vun skrali na bræg i rezglasili su, da nakanenje imaju barem dvesto jezer vojnika spraviti vu Albaniju. Ali kak se je potlam pozvedilo, vu Albaniju niti jedanput je od tridesetjezer vise talijanskoga vojnika ne bilo. Iz toga se takodjer i to vidi, da talijani nigdar su ne niti pomislili, da odlučno braniju Albaniju. K tomu pak su talijani za ov cilj niti takve pute ne imali vu Albaniju. Gde pak je ne moći municiju i stroška voziti za soldacijom, tam se neje moći nadjati, da cilj postigneju.

Talijani i vu Durazo su poceli cete s pravlati, ali novembra 23 ga došla je pred postajalište jedna ostrak-magiarska flotta i potopila je pet ladjih, koje su s melum bile napunjene i srbom je mela bila odlučena. Essad basu nato hitro je zniknul iz Tirane, barun Aliotti pak iz Durazo. Essad basu je još on dan navečer nazat došel, Aliotti pak samo za tri dni se je opet skazal. Niti jeden je ne već seguren bil, da na mesti more ostati. Obedva su poceli straho biti, da ili bulgarcom ili pak ostrak-magiarskim šeregom dojdeju vu ruke. K tomu pak ne su znali, odkud ideju bulgarci, odkud pak nasi.

Castoldi talijanski major na zrakoplovo je doletel vu Durazo i jako je pohvalil bulgarce. Od srbov pak se je tak spomenul, da njim već nikakvoga hasna ne bude moći zeti, jerbo srbski šereg već vu račun nikakov ne dojde. Ako je istina, ravno tak je govoril i pred Peter kraljom, kad je municiju i kanonere prosil. Pozved lo se je i to po majoru, da talijani nikaj neufaju započeti i da ravno su ne zaljubljeni vu srbe.

Med-tem toga Essad basu pripravlat se je, da pobegne. Zadnje vreme je već tak govoril, da još jedanput jako ga budo zvali bulgarci i da sam bi se jako veselil, ako bi bulgarci dobro napokali talijane. Decembra 6-ga šestjezer talijana je došlo vu Valonu, ov dan su dali poloviti naše, bulgarske, nemške i turske konzule i poslanike, koje su na jedno amerikansko barku spravili. Poslaniki prek Italije vu Švajc su otpuivali.

Essad basu tak je cutil, da nuše se mo zemlja pod nogami. S mirum su ga s bulgarci plašili, koje pak su albanci komaj čekali. Decembra 8 ga Essad basu ženu i pohištvo vu Talijansko je poslat, zatem je spobral sve državске penzeze i pripravlat se je i on vu Talijansku. Predi kak je odišel, proklamaciju je dal vun, vu koji prepoznal,

da su mu bulgarci prijatelji, barem se već vu nikoga nezaufa.

Svega toga pak se samo to vidi, da Essad basu neje nikakvo moć imel vu Albaniju i smšno je od francuzov, koji su jako gizdavi, da su Essad basu k sebi dobili.

Essad basu pak je zato tak hitro ostavil Albaniju, jerbo nekak je za vohnul, da naši, barem je vu Albaniju jako tesko napreduvati po svakojačkih brdah, samo dvajstipeć kilometrov su dalko od Durazo morskoga postajališta.

Essad basu s mirom je takov bil, kak on nož koj na dva kraja reže. Rad bi bil s nami držal, ali opet talijanom se je ne ufal zameriti. Njegov cilj je samo to bil, da on ostane vladar Albanije. Sad je i on bez svega moral ostaviti svoj orsag, kak i Nikita ili pak Peter kralj. Sam, prije, kak je ostavil Albaniju, tak je rekel, da antant više nigdar ne bude mogučen Balkana zadobiti, jerbo nemške, bulgarske i ostrak-magiarske cete su tak močne i takve pozicije derziju vu rukah, da je odonud nigdar nisi ne bude mogel vun spraviti.

Essad basu su antantisti ravno tak vkanili, kak su Peter ili Nikita kralja. Njemo su ravno tak sve obećovali, kak srbom i montenegrovcom, dali pak su mo nikaj ne. Sad i on more premisljavati s Petrom i Nikitom skup, kaj vala antanta reč. Sad već zna, da nikaj.

Sudbina srbskih četah vu Albaniju.

Vu strahovitnem položaju su one srbske cete, koje su vu Albaniju skočile, tak govoriju svi glasi, koji iz Albanije dojdeju. Antant je po celim sveto rezglasil, da srbe vu najboljim položaju su iz Albanije na Korfu otok spravili, to pak je jedna velika laž od antanta. Istina, da su jih nekaj spravili na Korfu otok, ali ne sve, jerbo na morje su samo zmenjšami ladjami ufali, veče su talijani ne steli dati, da je naše podvodom plivajuće ladje nebi potopile. Po takvih ladjah i stroška voziju, ali to neje dosta još za one cete srbske koje su još vu Albaniju zaostale. Vu Albaniju stēm je hujši položaj, kaj se stroška tiče, jerbo vezda su i već nekoje montenegrovske cete prek došle, koje takodjer hravit i zderzavati treba. Montenegrovci su takodjer vu tak zločestim položaju, da koma čekaju doklam se bulgarcom predati moreju. Stēm barem vujdeju i nedojdeju albancom vu ruke, koji nećimurno vadasiju nanje.

Jeden zarobljeni srbski oficir je povēdal, kad je Peter kralj s Sztepanovičom vu Cupriju došel, govora je držal svojim soldatom, vu kojem je obećal jim, da ravno tak bude nazat preskrbel svoju kurunu, kak ju je i zadobil. Kad je vu Pristinu došel, pregledal je svoju vojsku i kad je videl vu kakvim položaju je, plačuć je odredil, da odmah se moraju nazat vletiti, tojest dalje retirirati. Srbi, koje su potlam polovili, prepovēdali su, da albanci strahovitno se sponašaju prama srbom; sve pokoleju i jesu mesta, gde su cele grabe napunili smrtvemi srbi. Niti jeden albanec se srbo neće s miluvati.

Srbi samo ponoći ufaju dalje bežati. Stroška nēmaj, to pak znaju, ako se vu albansko selo ili vu občinu podufaju, da

jih tam nećimurna smrt čeka. Samo oni koji su vu Durazzo mogli dojt, oni su malo vu bolšim položaju. Ali zato i vu Durazzo varasu je strahovitna nevolja. Srbski vojnik na celi tijeden samo pol hleba kruha dobi. Vu Durazzo je takov svet, da ga tam više oficira, kak prostoga vojnika. Oficiri takodjer samo tak se moreju za jedno malo vreme zderzavati, da prodaju sablju, vuru, druge stvari, nekoji pak i opravu.

Srbski penzi vu Albaniju nikaj nevalaju. Isto za sreberni dinar više od trideset fillerov neda ništi. Srbski vojniki koji su konje imali, sprodali su je, jerbo ne su je mogli zderzavati. Konja za četiri, pet kil kruha su dali. Srbski vojniki vu Tirani, Kavalli i Elbasanu su se skupljali. Za ova mesta pak već znamo, da su bulgarcom došla vu ruke. Nekoji srb još i oružje ima. Najviše pak su bez oruzja. Svi su pokvapleni i neznaju, kaj bude s njimi, ako je antantisti za vremena nebudu dalje odvozili. Nasi šeregi i bulgarski pak silno napredujeju proti Durazzo i lehko se pripeti, da tamošnju neprijateljsku soldaciju nebudu vremena imali na ladje spraviti.

Iz Durazzo pišeju, da srbski vojniki svakojačke betege su vtemelili vu varasu. Betegi jako hitro se rezširjavaju med stanovniki. Talijanski, srbski i albanski doktor vručiju betežnike i sveposud špitale delaju. Veče zidine pune su sbetežniki. Srbske penze niti ovdje neče nisi, stroška pak ga već skorom nikakvoga neğa. Vu Durazzo varasu su već i oni srbi, koji su pri Tirani i Elbasanu klanje branili proti bulgarcom. Sad već niti nepomisliju, da bi se gde proti stavili i da bi jim to nekaj na hasen bilo. Dobro znaju već svi, da ostrak-magiarske i bulgarske cete već nebudu mogli nigdi zastaviti. Bulgarci vu sredinašnji Albaniju silno napre vdiraju i već nisi nepomislili, da bi je zastaviti bilo moći.

Talijanske novine same pišeju, da srbske cete vu strahovitnem položaju su vu Albaniju, k tomu pak mira nēmaj pred albanskami bandami. Ove bande prek šest jezer vojnika brojiju.

Nekoja stotin naših zarobljenikov je takodjer vu Durazzo, koje jeden tamošnji svećenik ima na brigi. Mohamedanci se već zdavnja gibleju, sad pak još bolje, kad je glas počil vu varasu, da ostrak-magiarske cete ulazile su vu Kavallu i ne su dalko od Durazzo. Od Beratte na poldan već se je narod zbnul i takodjer proti srbom i talijanom ide. Grčke vere stanovniki takodjer su uzbujeni. Malacastra stanovniki ulazili su vu Berat i tam su sami jednoga poglavara si postavili, koj na red pazi.

Uzbujeni mohamedanci i grki zavzeli su nekoje brege i poklali su srbe, koje su tam vlovili. Takodjer sve do jednoga su zmecvarili i one, koji su prek Korice vu Grčku zemlju steli vujti. Srbi kak snopje ležiju mrtvi kre putuv. Uzbujeni mohamedanci i grki neceju pustiti ostalne srbske cete vu Grčku, neg tak dugo je zaderziju vu Albaniju, doklam je bulgarci čisto obkoliju. Iz Durazzo vu Vallonu već skorom nikakvoga glasa neje moći poslati.

Lehko se pripeti, doklam ovi redi na svet dojdeju, da Durazzo našim slavnim šeregom dojde vu ruke. Bulgarci su već februara 15-ga prejavili, da su zavzeli Elbasan. Stanovniki jako veselo su je počekali i sve hiže zastavami i s cvetjor nakincili. Elbasan je samo trideset kilometrov dalko

od Tirane i kak su bulgarci ulazili vu El-bassan, stēm je i Durazzó vu veliki pogibelj došel. Kak Durazzó prepadne, odmah red dojde na Vallonu, koju talijani braniti hočeju. Kak ju bučo branili, naravski neznamo, neg neprijateljske novine same tak pišeju, da Vallonu talijani onda zgubiju, kad mi budemo steli, francuze i engleze pak onda natiramo vu morje iz Salonike, kad nam ravno na to volja dojde.

Švakojačke novosti.

— **Bombardiranje Majlanda.** Pred našemi starci nēje nepoznato ime Majland, jeden najlepši varaš vu Lombardiji. V tork vjuto doleteli su naši zrakoplovi vu Talijansko. Četiri varaše vu bombardirali i kak talijanski telegrammi govoriju, strahoviten panik je nastal sveposud i strahoviten je kvar, kaj su naši zrakoplovi vu Talijanskim napravili. Vjuto ob deveti vuri su talijani spazili naše zrakoplove ober Majlanda, koj varaš je najveći vu severni Italiji i prek milijun stanovnika ima. Vu varašu je strahovitna pustolovina. Pred bojom i vu Majlandu su zahtēvali, da nas, kakti prveše saveznike, naj Talijanska izda i od zaja se naj nanas navali, kak hudi pes. Sad je i Majland svrhu toga dobil svoju zasluženno kaštigu.

Zrakoplovi napredni su na tvrđovine i na kasarne hitali bombe, potlam pak i na varaš. Nekoje hiže su porušili, dvanajst mrtvih je ostalo po vucicah i prek sto pležeranih. To je bila prva kaštiga Majland varašu, koj se je takodjer jako veselil, da su nas talijani tak bezdušno izdali.

Skorom dvē sto kilometrov su leteli naši glasoviti zrakoplovi do Majlanda i opet tuliko nazat. Bez svake falinge lēpo su došli svi nazat na svoje stalno mesto. Iz toga opet samo to vidimo, da takve vojniko imamo tak na suhom, kak na vodi i vu zraku, koji pripravn i vovujati makar proti svim spekleuskim vragom.

Četiri varaše vu bombardirali naši zrakoplovi vu Lombardiji s vun Majlanda još i Greco, Turrol i Monsat varaše. Od svih stranih velikoga kvara javiju i puno mrtvih, k tomu pak još više pležeranih. Kuliko naroda vu bombe pokiale i pležerale, to još točno neznamo, talijanske novine same pišeju, da prek dvēsto je ovih nesrećnih.

Barem se to sve po dano pripetilo i kad su naši prek Brescije leteli, odonud odmah se je na sve strani javilo itak talijani nikak nē su se mogli braniti i naši bez svakoga zgubička su nazat došli. Zabadaš vu talijanski štuki ručali celo predpoldan, niti jedna kuglja je nē trofila zrakoplove. Jeden talijanski zrakoplov se je vu zrak zdigel, da naše pretira, ovoga su naši doli sterlili.

Majland 1714-ga leta je pod Austriju spal s Lombardijom skup. 1796 ga Napoleon ga je prevzel, 1815 ga opet su ga Austrianci zadobili i pod Autriju je spadal tizam do 1859-ga leta, kad su ga talijani s Lombardijom skup nazat dobili. Tretji Napoleon je vu villafrankai kontraktu dal Lombardiju Piemontu. Od potlam je talijansko imanje.

Zadnji dani vu Montenegri. Februara 12 ga su se zadnje tri montenegrovske kompanije predale. Svaki je još imel

pušku i na puški bajonetu, kak dabi ravno iz kakve bitke bili došli, ili pak sad bi bili išli med brega na stražu. Ali ovi ljudi samo to su koma čekali, da se oružja rešiju i da vu miru moreju dimo na svoj stan oditi.

Cēla kapitulacija nēje bog zna s kak velikom paradum išla. Pojedinin su se s hajali montenegrovci doli deli oružje, bila je menjša buna vu Nikšici, Podgorici i vu glavnim varašu Cetinji. Narod se je navalil na magazine i sve je odnesel, kaj je još našel. Oficiri nē su mogli to zabraniti. Vnogoga oficira su doli sterlili. Nekoji oficiri tak povedaju, da i sam kralj Nikita je svrhu toga ostavil glavni varaš, jerbo već se je i on bojal, da ga zakoleju. Francuzki konzul još i zadnju minutu je nagovaral Nikitu, da naj ne kapitulera. Nazadnje vu Podgorici cēla stricinga je bila svrhu toga i nazadnje Nikita je ovak rekel :

— Nemorem drugač napraviti, im ostrak-magjarske čete su već vu glavnim varašu Cetinji.

Kralj sam je nē mislil, da tak hitro mu bude orsag propal, najmre pak su nē mislili ministri i narod. Vu glavni varaš svakoga štuka su čuli, koj je na Lovćen brēg strēlal, ali sviskup su tak mislili, da Lovćen je tak stvrdovinami objačeni, da nigdar nebuđe neprijatelju vu ruke došel.

Kad je Lovćen već vu kritičnim položaju bil, kralj se je sel na svoj beli arabški konj i odjahal je na Lovćen, soldački minister pak je hitro nekakvo pomoč stel poslali. Kralj kad je po varašu jahal, na glas je kričal narodu :

— Zutra popoldan idem na front, svaki pravi montenegrovcān s menom bude išel.

Soldački minister pak je vu svako kavano išel i svigdi je ovak govoril :

— Primate pušku vu ruke i odmah idite na Lovćen brēg.

Nazadnje komaj je ceterdesetpet črnogorcov mogel skup nabrati. Več je nišči nē imel volu vovujati. Kad je kralj ostavil glavni varaš, vekša stran črnogorca s hitalo je vkraj oružje i odišli su dimo.

Stēm se je počelo razoružavanje.

Trinajst jezer oficirov su zgubili talijani. Cadorna već kak osem mesecov se muči i ovu vrēme strahovitno vno go krvi je dal preljati. Četiri velike bitke su bile na Isonzo frontu i vu ovih bitkah prek šeststo jezer mrtvih su imali talijani. Ali s vun toga nezmerno oficirov su zgubili.

Talijanski oficiri jako hrabro vovujeju, vu šturmi navēk naprē ideju i moraju iti, jerbo drugač talijanski vojniki niti genuli se nebi iz dekungov.

Cadorna vu jedni zapovedi odredil je, da svaki oficir vu najprvešim jarku mora biti. Isti brigadērski nesmeju odzaja za frontom se zaderžavati. To nam rezlaže, zakaj zgubiju talijani tuliko oficirov.

Vu talijanskim nedaju vun službeno listinu od toga, kuliko mrtvih i pležeranih imaju. Od kraja Cadorna barem tuliko je itak javil, ali su veliki ili pak mali zgubiček imali, denes već niti to nepovē nikomu, listinu službeno pak neda. Od privatnih ljudi, takodjer i od zarobljenikov znamo, istina da nē točno, ali itak tuliko znamo, da talijani strahovitnoga zgubička su imali.

Po ovih znamo, da prek tri jezero talijanskih oficirov je mrtvih. Do vezda tri-

deset regimentov je zgubilo sve oficire. To su samo mrtvi. Najmenje deset jezer pležeranih oficirov imaju. Dakle sve skupa trinajst jezer je zgubiček samo vu oficiri.

Med mrtvami oficiri četiri generali su. Trombi general vu tretji isonzo bitki je opal doli. Mrtev je još Cantore i Carlo Montanari. Hettort general tak težek pležer je dobil, da vu špitalu je vumrl. S vun ovih još petdeset ezredešov je mrtvih.

Cebrov. Na bessarabinskim frontu štuki su još nē vtihnuli, zadnje dane pak velike patrole su počele sim—tam hoditi i zvēdati, kak stojiju naši. Ali to je sve zabadaš, makar štuki, makar patrole, našega fronta rusi nebuđe predrli.

Najvekši ogenj je na bessarabinskim frontu blizu Cebrov zvanoga mesta bil. Ovidi smo imali prve jarke i vu ovih jarkov ležeći vojniki više danov su vu silnim ognju bili. Da bez svakoga cilja nebudemo ove duže tam mučili, za jedno kratko vrēme spraznili smo ove jarke. Kad su to rusi spazili, odmah su zavzeli ove jarke.

Našim magjarskim bakum i honvēdom žal je bilo to i jedno noč nazat su pretirali ruse iz ovih jarkov. Vu ovi šturmi više stotin rusov su naši prijeli.

Od potlam opet samo štuki dēlaju, ali naši se već nedaju vun iz jarkov.

KAJ JE NOVOGA ?

Pēsma mladoga junaka.

Pisal sem tu pēsmu vu šestnajstom letu.
Gda bum moral reći s Bogom ovom svētu.
Puškicu, sablicu moral bum nositi,
Za svu domovinu dušicu spustiti.

V malim Medjimurju hladen vetrič puše,
Tu si vnoga draga suzne oči briše.
Vnoga draga se bu žalostno plakala,
Da za svoga para grobek nebu znala.

Tam bu grobek moj vu tem orsagu ruskim,
Tam bu počinek moj pod grmom zelenim.
Na ov grm ptičice budu dohajale,
I vesele pēsme k Bogu pošiljale.

Jeden mladi junak počiva vu grobu,
Koj je verno branil svoju domovinu
I za svoga kralja izlejal je krvca.
Najte se plakati otec, nit majčica.

Vu vezdašnjem letu ovak se nam piše,
Ar si vnogi junak suzne oči briše.
Ja bum takaj moral vu tabor oditi,
I moj mladi život kralju aldovati.

Bocskaiegy.

Spájcš László.

— **Obznana.** U Szabadki je jedna škola (kurzuš), u kojoj mlade dečke navčiju, kak moraju mleko postupati, da nam mleko na svaki način na hasen bude. Ova škola bude jedno leto trajala, i počne se prvoga aprila, pak traja do zadnjega marcuisa. Svaki mladič more se zapisati dati u ovu školu, ako je 15 let star, zdrav, jak, proti kozice vcepljen, i da barem pisati i čitati zna. Za kvartir i košta nikaj se ne treba platiti, nego koga gori zeju, more opravu i rublje sobom donesti, kaj navadno nosi i kaj na se zeme, da je v deli. Oni marljivi učeniki, koji se i dobro ponašaju, dobiju na mesec 5 K. za male stroške. Koji ovu školu svršaju, dobiju saki dobru službu, gde mleko obdelavaju. Molbenice se imaju poslali do kraja februariusa : M. kir. tej-

munkáképző szakiskola vezetésége Szabáknán.

— **Historija montenegrovske kapitulacije.** Jeden glasoviten švedski profesor točno zna ovu historiju.

— Nikita, kad je Lovćen propal, za kratak mir je prošil januara 10-ga, ostrakmagjarski zapovednik ne mu je to dal. Ov glas 11-ga po noći je došel vu Cetinje. Nato je kralj, soldački i purgarski činovniki vu Podgoricu su odisli, samo dvorski maršall, metropolita i cetinski polgarmešter su ostali na mestu, da prek daju varaša ostrakmagjarskim četam. Prva četa je iz dvajsti husarov stala, koje je jeden lejtinant vodil. Samo na večer je došla nekoja kompanija.

Vu ovim vremenu dva kraljski parlamentiri su došli vu varaš, donesli su jednoga ođprtoga lista, kojega je Nikita I. Ferenc Józsefu pisal. Piše pak vu ovim listu, da pokedob su ostrakmagjarske čete vu glavni varaš ulazile i pokedob su ministri već za mir prosili, poleg toga i on, kak ti kralj za milost prosil Ferenc József njegvo veličanstvo i za takov mir prosil, da mu narod sloboden ostane.

— **Tri milljun vojnika su zgubili rusi.** Amerikančani iz Rusije došli su vu Bergen varaš. Amerikanski doktori i apatice tak povédaju, da Sentpétervar je takov, kak jeden veliki špital, po vulicah je tuliko plezercov, kak mravlih. Vu svaki hiži su plezerci, već jim nemoreju mesta nsiti. Amerikanski doktori od ruskih oficirov su čuli, da prek tri milljunov su već vu mrtvih i plezeranih zgubili. Vu ovim broju su ně zarobljeniki.

— **Vtopil se jeden Zeppelin.** Mi nući tijeden nemški Zeppelini višeput su bombardirali englezke varaše. Jednoga Zeppelina su hollandski štuki trofili i tak se je pokvaril, da je vu morje opal. Ov Zeppelin je pod brojom L 19. Jedna englezka ladja je vidla Zeppelina na morju. Zapovednik ladje na ballonu trideset osobah je nabroil i čul je strahovitno javkanje iz Zeppelina, dakle nuter vu Zeppelinu ga još više nemcov bilo. Koji su odsgora na Zeppelinu bili prosili i peneze su ponudjali englezom, naj je obraniju. Kapitan něje štel to napraviti, jerbo on je samo devet marinerov imel, nemcov pak je puno više bilo i poleg toga straho je bil, da nemci nebi bili ladju posvojili. Zeppelina kapitan svoju soldačku poštenje je založil, da nikoga nebudo bantvali, ali nečimurni englezi ostavili su je na morju. Potlam je veliki viher nastal i brščas su se svi potopili. Dve englezke taborske ladje su potlam isle iskat Zeppelina, ali već su ga nigdi ně našle.

Takvo je englezko poštenje, barem svi orsagi medjunarodni kontrakt imaju med sobom, da svaka ladja je napredi dužna one osloboditi, koji su vu veliki nevolji bil prijatelj ili neprijatelj, vu miru i vu bojnim vremenu. Ako naprimer jedna taborska ladja tak steril neprijateljsku ladju, da se počne vtaplati, najveksa dužnost ji je one osloboditi, koji su na neprijateljski ladji. Do vezda je to navék tak bilo, samo englezi su se prestrašili odonih, koji su ně nikakvo oružje imali.

Mi tak mislimo, da englezi ně su strahobili, neg su ně šteli nemce obraniti.

— **Kod zatvorene stolice** ne uzimljimo crijeva dražeća želudac slabeća, tje-

rajuća sredstva, već Fellerove želudac jačajuće, ne dražeće blage tjerajuće rabarber. »Elza pitule«. Ovo biljevo naravno želudacno sredstvo imade prednost pred raznim umjetno sastavljenim tjerajućim sredstvima, koja želudac slabe i crijeva draže. Žene i djeca osobito ih rado uzimlju. 6 kutija šalje franko svuda samo za 4 K 40 f ljekarnik E. V. Feller, Stubica, centrala br. 124 (Hrvatska). Neka se nalazi uvijek u kući isto i Fellerov prokušani boli ublažujući. »Elza fluid« 12 boca štovi franko samo 6 kruna. (ef)

— **Bitka pri Durazzó.** Iz Athena pišeju, de ostrakmagjarske i bulgarske čete navale su se pred Durazzom stojeće srbske, montenegrovske i talijanska šerege. Varaša od morja talijanske taborske ladje braniju. Vu postajališču talijanske trgovačke ladje su pripravlene, ako retirerati budo morali, da vojsko hitro na ladje spraviju.

Talijanske novine već zdavnja zahtěvaju od kormana, da naj sprazni Durazzó i Vallona varaša doklam je moći, jerbo ako jedenput naši nuter vdereju strahovitno veliko blagu najdeju, koju talijani nebudo imali vremena vun spraviti.

— **Stari regruti.** Odredjeno je, da oni koji su se 1870—1872-ga leta rodili i na štelingi za soldata ostali, februara 28 ga moraju nuter rukovati, koji pak su se 1865—67-ga leta rodili, oni pak su marciusa 3-ga dužni se prijaviti tam, kam jim čerlena cedula kaže. Sad su vun ostali oni, koji su se 68 i 69 ga leta rodili, ove zosebne bude nuter pozvali. Svaki se predpoldan ob jedeuajsti vuri mora javiti. Popriliki sad već svaki zna, kaj sve mora sobom odnesti. Koje stvari tam bude mogel nucati, za one povrjene peneze dobi.

— **Buna vu Majlandu.** Pokedob naši zrakoplivci ravno Majlanda su si zebrali za cilj i tam su s bombami strahoviten kvar napravili, varaški stanovniki opet su se zbunili i sve nemške i austria-magjarske štacune i privat hiže porobili. Sve su sportrli i sve su odnesli, kaj su gde samo našli. Majland je i od toga glasoviten, da taki od početka boja tam su najpredi porobili one štacune i privatne hiže, za koje su mislili, da su nemških ili austria-magjarskih korenikov.

— **Rusi i japanci.** Japanci su se tak pogodili sa rusi, da drugomu nedaju municiju, kak rusom. Kad su to englezi zavzedili, odmah su japancom jeden zapisnik poslali, vu kojem zahtěvaju, da japanci nesmeju rusom više municije pošilati, ako nedokažeju na kov cilj je to.

Englezi se bojiu od rusa i japanca, da nebi potlam se proti jemo zdignuli.

Vidi se iz toga, kakvi prijatelji su savezniki sami med sobom.

— **Odlikovanje.** Divják József od 48 ga regimenta zászós, je za svoje ponašanje proti neprijatelja zlatnu zelenciju dobil od našega veličanstvenoga kralja. Divják je višeput jako dobro vojuval i rusa pretiral i mnogo ih vlovil. Divják se je zadnje dneve u Pilsena zadržaval, gde su mu ranu vraćili, koju je v jednoj bitki dobil. Divják je vezda opet na frontu, da i dale vojuje proti rusu.

— **Peter kralj vu Korfu ide.** Iz Athena pišeju, da Peter kralj je već tak k sebi došel i pre takvim zdravju je, da more vu Korfu iti k svojim ostalnim šeregom. Srbski oficiri koji su vu Athenu bili, takod-

jer svi vu Korfu ideju. Na Korfu otoku, kak talijanske novine pišeju, tuliko arbov se skup nabralo, da moreju iz njih četiri vojnih sborov napraviti.

Pesem od Rusije.

Hvaljen budi Jezus i majka Marija!
S ovimi rećima pėsem se odpira.
Neka bude hvaljen Jezus i Marija!
S Bogom mi ostani mila domovina!

Devetsto štirnajsto leto se pisalo,
Da je sveskup ljudstvo žalostno postalo.
Mobilizacija v augustu bila,
Ka je vnoge pare širom rezdružila.

Devetsto petnajsto leto preminulo,
V kojem izda ljudstvo ně veselo bilo,
Vezda se pak piše to šestnajsto leto,
Daj nam dragi Jezus mira na tom svėtu.

Podrugoč sam sada na tom bojnom polju,
Sam daj dragi Otec, kaj bu kraj naskoro
Kaj bu kraj naskoro „Világ szent háboru“,
Onda bu veselje, kad bumo pri domu.

Medjimorje malo, vrt si ograjeni,
Gdė su meni cveli klinčeci čerleni,
Sad su povehjeni, neg se mi rezvidu,
Kad se medjimurci opet doma zidu.

Šrapneli, granati gda god k nam rućiju,
Magjarski honvédi tog se nebojju.
I puškine kugle ober nas fućkaju,
Ali moji dečki na to ništ nedaju.

S Bogom mi ostani žena moja mila!
Koja si mi v srcu već povoljna bila.
I na dalje takaj deca moja draga,
Više vas ja ljubim ober svega blaga.

Ota sam si stavil vu velkoj starosti,
Ali već jih něma, počivaju v zemlji.
Nego naj bu s Bogom! puščam se na Boga,
Da to něje drugač, nego volja Njegva.

S Bogom mi ostante mama moja mila!
Samo daj Bog dragi, kaj bi zdrava bila.
Ako Bog da dragi, kaj ja dimo dojdem,
Kaj ja dimo dojdem, i vas živu najdem.

S Bogom mi ostani bratec i sestriće!
Do vidjenja našeg za me se zmišljajte.
Roditelji mili dalko ste mi stali,
Lehko jen drugomu nej za grobek znali.

Bog poživi našeg Ferencu Jožeta!
A nadalje takaj cesara Viljoša!
Navék imam misel v Medjimurje dojti,
Svoje rodomesto vu veselju najti.

S Bogom mi ostani žena ma ljublena!
Koja si mi bila v srcu zasajena.
Ve si se povehla, neg se huš rezvila,
Kad te bum pogledal domovina mila.

Vnogiupit smo v teškim položaju bili,
Ali hvala Bogu sve smo sprevedili.
Ruse smo mi jako čudajput tirali,
Tak da komaj jesu pobeognuti mogli.

Dečki su molili Jezus i Marija!
Jezus i Marija podeli nam mira,
Vezdaj nam pomorte vi svi svetcu božji,
Kaj nam dojde denek, da se mir napravi!

Kad sem si ja junak ovu pėsem pisal,
Svojim bėlim rubcom sam si suze brisal,
V jednoj velkoj šumi prebivamo vezda,
Kak je Medjimurje, tak je ona velka.

V starosti sam svojem štirdesetom letu,
Pak se i dēn denes mućim ja po svėtu.
Samo naj bu s Bogom, to je božja volja,
Mort pak da dojdemo mi do svoga doma.

Vnoga majka plače za sineka svoga,
Kaj mu nigdar nebu vidla njegov groba,
Ali to sve něje prez dragoga Boga,
Dok nam nepodeli dnėva veseloga.

Vezdaj s tēm zapiram svoje pismo malo,
Kaj bu v Medjimurju ljudstvo sve skup znalo,
A na zadnje rećem: neka bude hvaljen
Jezus i Marija na sve veće Amen!

Vu taboru. **Bezsics János honvéd**
szakaszvezető iz Dékánfalva.

GABONA ÁRAK/CIENA ŽITKA

MÉTERMÁZSA	1 METERCENT	K
Buza	Pšenica	32—
Ross	Hrz	26—
Arpa	Ječmen	25—
Zab	Zob	24—
Kukorica új	Kuruza suha	26—
Fehér bab új	Grah beli	40—
Sárga bab	Grah zuti	40—
Vegyes bab	Grah zmesen	40—
Kendermag	Konopljeno seme	50—
Lenmag	Len	50—
Tökmag	Košćice	90—
Bükköny	Grahorka	34—

A Feller-féle étvágygerjesztő, enyhén hashajtó hatású Rebarbara

megkönnyebbülést hoznak.

6 doboz bérmentve 4 korona 40 fillér, Feller V. Jenő gyógyszerésznél, Stubica, Centrale 124. szám (Zágrábmegye). —

Több mint 100.000 köszönőlevél.

Egy nyomdász és egy papírkereskedő tanuló felvétetik

Strausz Sándor

könyv- és papírkereskedésében, könyvnyomdájában Csáktornyán.

STOCK-COGNAC MEDICINAL

SZAVATOLT
VALÓDI
BORPÁRLAT

CAMIS ÉS STOCK gőz-pároló telepéből Barcola

COGNAC-GŐZFŐZDE, ÁLLANDÓ HIVATAL. VEGYI ELLENŐRZÉS ALATT

513 94-95

KAPHATÓ MINDEN JOBB ÜZLETBEN!

KISASSZONY,

ki a magyar és német nyelvet úgy írásban, mint szóban tökéletesen bírja, valamint a magyar és német gyorsírásban jártas, levelező osztályba azonnali belépésre kerestetik.

Ajánlatok a fizetési igényekkel — alábbi címre küldendők: —

ALOIS LEITNER, Eisengrosshandlung
Varaždin.

506 2-3

A

VILÁGHÁBORU

legújabb

TÉRKÉPEI

(Európa, Szerbia, Oroszország, Franciaország, Törökország és Olaszország)

különte kiadásban és nagyságban kaphatók

Fischel F. (Strausz Sándor)

könyv- és papírkereskedése Csáktornya.

Iparos és kereskedő előfizetőink cégét e rovatban díjmentesen közöljük

Iparos és kereskedő előfizetőink névjegyzéke

Iparos és kereskedő előfizetőink cégét e rovatban díjmentesen közöljük

Börkereskedő:	
Mayer Testvérek	Csáktornya
Borbély és fodrász:	
Mádsadi Nándor	Csáktornya
Mik Szilárd	Csáktornya
Mézeskalácsos és vassgyertyaöntő:	
Tihanyi Mihály	Damása
Butorraktár:	
Horák Ödön (butor- és koporsóraktár)	Csáktornya
Cipész:	
Kelemen Sándor, férfi és női cipész	Csáktornya, városbáz épület
Divatárúház:	
Liszt és Brodnayk	Stridóvár
Fényképezés:	
Mj. Kovács István	Csáktornya
Férfi szabó:	
Iváncs Ignác	Csáktornya
Bedics Ferenc	Csáktornya

Fűszerkereskedés:	
Mayercsák Béla (kőszén, faszén, magvak és a »Műtrágyát Értékesítő-Szövetkezet« raktára	Csáktornya
Gráner Testvérek	Csáktornya
Mráz J.	Csáktornya
Deutsch Salamon	Csáktornya
Hirschsohn Henrik	Csáktornya
Strábia Testvérek	Csáktornya
Deutsch Rezső	Csáktornya
Toplák György	Kisszabadska Drávaszilós
Kávéház:	
Prückler K. Zrinyi kávéháza	Csáktornya
Földes Mór Royal kávéháza	Csáktornya
Deutsch Jenő	Csáktornya
Kötélgyártó:	
Dornik Rezső	Csáktornya
Kőfaragó és sírkőkészítő:	
Teraztenyák Bódog	Csáktornya
Mészáros:	
Antonovics József	Csáktornya
Óras- és ékszerész:	
Pollák Bernát	Varaždin

Pezsgőgyár:	
Muraközi Pezsgőgyár	Csáktornya
Pék:	
Petrics Viktor	Csáktornya
Petrics Agoston	Csáktornya
Szállító és deszkakereskedő:	
Löbl Mór és Fia	Csáktornya
Uri- és nőidivat, játék- és díszműárú:	
Kelemen Béla	Csáktornya
Vaskereskedés:	
Bernyák Károly utóda	
Binder Károly	Csáktornya
Prostenik Gusztáv	Csáktornya
Vendéglők:	
Prückler Károly	Csáktornya
Pecsornik Ottó	Csáktornya
Hencsey Gábor	Csáktornya
Antonovics József	Csáktornya
Budai József	Csáktornya
Horváth Mihály (Fehér galamb)	Csáktornya
Deutsch Jenő	Csáktornya

Kelemen Imre	Csáktornya
Prusátz Alajos	Csáktornya
Deutsch Zsigmond	Csáktornya
Schlesinger Mór	Csáktornya
Bagola István vendéglője	Csáktornya
»A vasúthoz«	Csáktornya
Singer Salamon	Kisszabadska
Sőjtőry János	Drávanagyfalu
Novák József	Drávanagyfalu
Deutsch Adolf, nagyv.	Drávaszásárhely
Kovács Mihály korcsm.	Drávaszásárhely
Leitmann Bálint	Szentilona
Feigelstock András Budapest, VII., Klauzál-ter 13.	
Kozjak Mihály	Kisszabadska
Baumhack Re só	Szentilona
Reiner János	Ráczkanizsa
vegyeskereskedés, Petánzi savanyúvíz központi raktár és szállítási vállalat	
Hódosi Vilmos déli vasúti vendéglős	Csáktornya
Spitzer Elek vegyeskereskedés és korcsmáros	Pusztain
Vászonkereskedő:	
Szivoncsik Antal	Csáktornya